

TINGVOLL KOMMUNE

Midtvågvegen 2

6630 TINGVOLL

Saksbehandlar, innvalstelefon

Astrid Buset, 71 25 85 41

Tingvoll kommune

Kommunedelplan for naturmangfald

Innspel til planprogram og oppstart av planarbeid

Statsforvaltaren er statens representant i fylket og har fleire roller og oppgåver innan planlegging etter plan- og bygningslova. Ei viktig oppgåve for Statsforvaltaren i kommunale planprosessar er å sjå til at nasjonale og viktige regionale omsyn blir ivaretatt i planarbeidet. Fagområde som miljøvern, landbruk, helse, oppvekst og samfunnstryggleik står sentralt. I tillegg skal Statsforvaltaren sikre at kommunale vedtak i plan- og byggesaker er i samsvar med gjeldande lovverk.

Vi viser til kommunen si oversending av melding om oppstart av planarbeid for kommunedelplan for naturmangfald med planprogram på høyring. Statsforvaltaren har følgande innspel til planarbeidet:

Planfagleg

Tap av naturmangfald er både ei global og ei lokal utfordring. Kommunen har utarbeidd eit godt og grundig planprogram som tar opp i seg utfordringsbiletet lokalt, nasjonalt og globalt, med tilvising til internasjonale avtalar, FN sine berekraftsmål, nasjonale miljømål og kommunen sine mål for naturmangfaldet nedfelt i samfunnsdelen til kommuneplanen. Ein kommunedelplan for naturmangfaldet vil vere eit viktig bidrag for å nå forvaltningsmåla for artar og naturtypar.

Hovudmålsettinga med planen er å stanse tapet av naturmangfald, gjennom å styrke natur- og artsmangfaldet og ta vare på naturen i kommunen gjennom berekraftig forvaltning og god arealforvaltning. Kommunen har i kapittel 3 peika på utfordringspunkt lokalt med omsyn til påverknad på naturmangfaldet. Kapittel 4 listar opp viktige tema for planarbeidet, og som synest å vere godt dekkande for vidare konkretisering av mål og tiltak.

For å ta vare på økosystema og den mest trua naturen er det naudsynt å sjå forvaltninga innan ulike sektorar i samanheng. Vi oppfattar at kommunedelplanen skal vere eit grunnlagsdokument for arbeidet med kommuneplanen sin arealdel, samt ein tverrsektoriell strategisk plan.

Statsforvaltaren meiner det vil vere eit godt grep at kommunedelplanen vert følgd opp med ein handlingsdel som gir administrasjonen styringssignal og ressursar til arbeidet med naturmangfald i kommunen.

Kommunal planstrategi for 2020 – 2024, saman med nyleg revisjon av kommuneplanens samfunns- og arealdel, vil elles vere nyttige referansar i samband med det vidare arbeidet med kommunedelplanen for naturmangfald. Dette vil vere med å legge viktige rammer og føringar for vidare oppfølging av planen gjennom konkretisering og prioritering av mål, strategiar og tiltak.

Naturmangfald og kunnskapsgrunnlag

Naturmangfald omfattar i tillegg til det biologiske mangfaldet, det landskapsmessige og geologiske mangfaldet, som i all hovudsak ikkje er eit resultat av menneska sin påverknad (sjå definisjonen i naturmangfaldlova § 3 bokstav i).

Kunnskap om artar og naturtypar på land og i ferskvatn er generelt langt betre enn kunnskapen om dette i det marine miljøet. Kommunen har fleire korallførekomstar som vi kjenner til, og som ikkje er kartfesta (sjå vedlegg). Elles Karihavet og mergelbotnen under Straumsundbrua svært interessant biologisk sett. Karihavet er ein kaldtvatnspoll med ein botnfåuna som er regionalt sjeldan, der artane er veldig uvanlege å finne så langt sør. Eit viktig arbeid vidare vil vere å skaffe oversikt over eksisterande kunnskap om naturmangfaldet i Tingvoll, og identifisere kunnskapsmanglar og trusselfaktorar. Vi vil særleg peike på behovet for oppdatert kunnskap om hekkeplassar for rovfugl.

Kjeldene til kartfesta kunnskap om naturmangfaldet er mange. Regjeringa har i si satsing på [Økologisk grunnkart](#), som er eit kunnskapsløft om natur, samla stadfesta data om natur- og landskapstypar, artar og miljøvariablar i ein felles kartportal. Andre kjelder til kartfesta naturinformasjon er [Naturbase](#), [Sensitive artsdata](#) (skjerma innsyn), [Artskart](#) og [Vann-nett](#). Kartfesta informasjon om lokalt viktig naturmangfald er tilgjengeleg i [GisLink](#) og i innsynsløysinga til [sjøaureprosjektet](#) i Møre og Romsdal.

Lokal kunnskap om naturmangfaldet er ofte ikkje kartfesta, og det bør leggjast opp til innhenting av slik kunnskap enten som del av planprosessen eller som eit eige delmål i planen. Lokale lag og organisasjonar, det ornitologiske miljøet og dykkarklubbar vil kunne sitte må mykje relevant kunnskap. Dersom kommunen gjennom arbeidet har ei målsetting å kartlegge naturtypar, rår vi til at det vert nytta anerkjent metodikk, då denne gir grunnlag for å legge kartleggingsdata inn i Naturbase. Kommunen kan bestille kartlegging av naturtypar etter Miljødirektoratet sin instruks (NiN-kartlegging) sjølv. Informasjon om dette fins på [Miljødirektoratet](#) sine sider.

Elles er [Norsk rødliste for arter 2015](#) (ny raudliste blir lansert i november 2021) og [Norsk rødliste for naturtyper 2018](#), samt [Fremmedartslista 2018](#), viktige kjelder til informasjon og kunnskap om trusselfaktorar.

Arealforvaltning

Korleis ein brukar landareala er viktig for utslepp og opptak av klimagassar, som karbonlager og klimatiltak, økosystemtenester, mattryggleik og påverknad på naturmangfaldet. Vi rår til at kommunen utarbeidar mål eller krav til forvaltning av kommunal eigedom og grønstruktur. Dette kan til dømes knyte seg til tiltak for å betre levekåra til ville, pollinerande insekt, nedkjemping av framande artar, gjenopning av bekkelukingar og reetablering av naturleg kantvegetasjon, og fjerning av vandringshinder for fisk.

Vidare bør kommuneplanens arealdel brukast aktivt til å ivareta større naturområde og samanhengane mellom desse. Eit temakart som viser grønstrukturen og samanhengane i landskapet vil kunne vere eit godt hjelpemiddel for å prioritere viktige område for naturmangfaldet i arealdelen til kommuneplanen.

Vi er no i starten av FN sitt tiår for naturrestaurering, og det er bra at kommunen i planprogrammet set fokus på restaurering av natur og kompenserande tiltak. Slike tiltak kan gjennomførast ved å stille miljøkrav gjennom juridisk bindande føresegner til reguleringsplanar. Bruk av plan- og bygningslova er eitt av dei viktigaste verkemidla kommunane har for å ta vare på og betre tilstanden for naturmangfaldet og naturmiljøet, og for å tilpasse seg til eit klima i endring. Vi viser til *Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning* som stiller krav til kommunane om å vurdere naturbaserte løysingar i klimatilpassingsarbeidet. Miljødirektoratet har utarbeidd rettleiaren [Klimatilpasning og naturmiljø](#) om korleis kommunane kan ta vare på naturtypar som vert påverka av klimaendringane i planarbeidet.

Friluftsliv og folkehelse

Kunnskap om kva som er sårbar natur og kvar ein finn denne er viktig når ein skal planlegge for tilrettelegging for friluftsliv og utandørs idrettsanlegg. Informasjon om turmål og utlegging av trimpostar, bør planleggast med omsyn til å unngå slitasje i sårbare naturtypar og funksjonsområde for artar. Skilting og merking er gode tiltak som fører til auka bruk, men som også er eigna til styre ferdsele utanom dei mest sårbare områda. Det bør vidare vere ein balanse mellom område utan tilrettelegging, område med tilrettelegging, og område som skal ha universell utforming.

Konklusjon

Vi viser til innspela over, og ser fram til å vere ein medspelar for kommunen i det vidare arbeidet med kommunedelplanen for naturmangfald.

Med helsing

Sveinung Parr Dimmen (e.f.)
samordnar

Astrid Buset
seniorrådgivar

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

1 Marine naturverdiar Tingvoll

Kopi til:

Møre og Romsdal
fylkeskommune
Statens vegvesen

Fylkeshuset

6404 Molde

Postboks 1010 Nordre
Ål

2605 LILLEHAMMER

Fiskeridirektoratet
Norges vassdrags- og
energidirektorat
Mattilsynet

Postboks 185 Sentrum
Postboks 5091,
Majorstua
Postboks 383

5804 Bergen
0301 OSLO

2381 Brumunddal

